Nr. 28.

Warszawa

$\frac{1}{13}$ lipca 1867 r.

Wychodzi
w każdą sobotę.

Redakcja przy ulicy Nowy Swiat
Nr. 28.

MERKURY

dodatek tygodniowy do Ekonomisty.

TYDZIEŃ FINANSOWY.

Zwrot niekorzystny' w sprawach giełdowych trwa od miesiąca; znowu zastój zupełny i brak zaufania, zarówno w Paryżu jak i na wszystkich znaczniejszych targach Europy—w Londynie, Frankfurcie, Amsterdamie. Kursa papierów publicznych zniżają się. Kapitały nieczynne gromadzą się w bankach: fundusz metaliczny banku francuskiego 884$^1/_2$/m., wynosi przeszło 62$^0/_0$ zobowiązań wymagalnych,—b. angielskiego 557/m. wynosi 42,^{4} $^0/_0$ takichże zobowiązań. Stosunek to niepraktykowany, a wymownie świadczący o ścieśnieniu targu, o braku tranzakcij, — co wreszcie wyraźniéj jeszcze okazuje szczupła cyfra portfelu,— w banku francuskim zaledwie połowę funduszu metalicznego stanowiąca. Stagnacja objawia się i w przemyśle: jeżeli we Francji nie daje się to uczuć, bo wystawa ruch ożywia i zajmuje uwagę; to w Anglji przeciwnie, budzi obawy: Manchester, Liverpool, Birmingham wpadły w letargiczną bezczynność.

Czém się stan taki tłumaczy? Na to zawsze jedna odpowiedź w naszéj epoce niepewności. Zawsze otwarte kwestje, pogłoski o przymierzach, mogących mieć na celu bliską wojnę, o pożyczkach i t. p. Głównie dziś niepokoi stosunek Francji do Prus, i domniemane ścisłe porozumienie, a nawet przymierze między Francją i Austrją. Położenie p. Beust'a jest nader trudne, bo musi do czasu szczędzić drażliwość gabinetu pruskiego, a tymczasem niedyskretna prasa trąbi na wszystkie strony.

Na usposobienie w Paryżu szczególnie, w ostatnich dniach, wpłynęło wniesione do Izby prawodawczéj przez komisję budżetową, żądanie kredytu dodatkowego na r. b. w sumie 158/m. fr., a to na pokrycie wydatków nadzwyczajnych wydziałów wojny i marynarki. Jakkolwiek było to do przewidzenia, to jednak opinja publiczna źle sobie tłumaczy sposób tymczasowy załatwienia téj okoliczności przez wypuszczenie biletów skarbowych (bons du trésor), i przewiduje pożyczkę.

Konferencja międzynarodowa monetarna przybiera postawę wcale poważną; odbyła już kilka posiedzeń i postawiła kilka kwestij zasadniczych. Przy coraz więcéj rozgałęzionych i szybkich stosunkach międzynarodowych, żadna może sprawa — oprócz chyba rozbrojenia — nie zasługuje na tyle uwagi, co sprawa jedności monety: łatwość i szybkość tranzakcij, zmniejszenie lub usunięcie różnicy kursu waluty, wreszcie przybliżenie wolności handlowéj,—to są widoczne korzyści, jakieby porozumienie się na téj drodze wydać musiało.

Warszawska giełda, idąc za berlińską i petersburską jest w ostatnich dniach w podwyżce, wyjąwszy listy likwidacyjne, które z powodu pojawienia się w większéj ilości, trochę się obniżyły. Kursa wexlowe znów zniżyły się o 2 do 3$^0/_0$.

na Berlin ...	2 m.	115,^{2}	—doraźnie	115,^{9}
„ Paryż....	„	116	„	116,^{5}
„ Londyn ..	3 m.	116,^{2}	„	116,^{9}
„ Wiedeń ..	2 m.	93,^{6}	„	94,^{2}

KURSA GIEŁDY,

w tygodniu 5/11 lipca.

	Stopa %	RÓWNIA (*pari*)	Piątek 5 lipca	Sobota 6	Poniedz. 8	Wtorek 9	Środa 10	Czwar. 11	Stosunek do równi na 100
			CENA RZECZYWISTA W TYGODNIU — Ruble						
1. Papiery publiczne.									
a) Rządowe.									
Polskie.									
Obligi Skarbowe (r. 100. 150. 500)	4	100	75	.	.	.	.	.	75
Bilety Skarbu Kr. Pol.	4,32	100	.	.	.	.	.	.	.
Obligacje cząstk. (zł. 500) z kup.	4	75	102	.	.	.	.	.	136
Cert. ban. na obl. cz. *A* (z.300) z kup.	5	45	51	.	.	.	.	.	113 1/3
„ „ „ *B* (z. 200)	0	30	27	.	.	.	.	.	90
„ „ „ *B* (z. 200)	5	30	34,50	.	.	.	.	.	115
Dow. Kom. Cen. Lik. (różne sumy)	0	100	*56	.	.	.	.	.	*56
Listy likwid. (r. 100. 250. 500. 1000)	4	100	59	59	59	58,75	58,33	58,17	58 1/6
kupon	.	.	.	.	.	.	.	0,45 5/9	.
Ruskie.									
5-ta pożyczka (500)	5	100	.	.	.	.	.	.	.
6-ta pożyczka	5	100	.	.	.	.	.	.	.
Pożyczka premjowa z 1864 r.	5	100	115	115,75	116,25	116,50	116	115,75	115 3/4
„ „ z 1866 r.	5	.	107	107,25	107,25	107,67	107,75	107,75	107 3/4
Metaliki (300) lutowe	4	100	100	100	100	100	100	100	100
Metaliki (300) sierpniowe	4	100	100	100	100	100	100	100,25	100 1/4
Bilety banku Pańs. (100 i wyżéj)	5	100	76,75	.	.	.	76,75	.	76 3/4
b) Towarzystw i Spółek.									
Polskie.									
Listy Zast. (30. 75. 150. 750. 3000)	4	100	78,83	79,83	79,83	80,17	79,75	79	79
„ „ „ ser. 2	4	100	70,83	71,50	71,33	71,17	70,75	70,50	70 1/2
„ „ kupon	.	.	.	.	.	.	.	0,21 1/9	.
Akcje Dr. Żel. W-W. (100)	diw.	60	.	.	.	.	.	.	.
„ „ W-B. (100. 150)	4	100	.	.	55,50	.	.	.	55 1/2
„ „ Teresp. (100)	5	100	85	85	85,50	.	85	85,50	85 1/2
„ „ Łodzk. (100)	5	100	.	.	.	.	.	*84	*84
Rus.									
Akcje Gł. Tow. Dr. Ż. (125)	5	125	*111,50	.	.	.	.	.	*89 1/5
Obligacje „ „	4 1/2	100	.	.	.	.	.	.	.
2. Wexle.									
Berlin (Tal. 100) 2 mies.	.	92,857	109,50	108,15	107,70	107,70	106,80	106,95	115 1/6
Gdańsk (100) „	.	92,857	109,35	108	107,55	107,55	106,65	106,80	115
Hamburg (M. B. 300) „	.	140,855	.	.	.	.	.	164,25	116 2/3
Londyn (Ł. 1) 3 „	.	6,304	7,46	7,35	7,35	7,31	7,32	.	116 1/9
Paryż (Fran. 300) 2 „	.	75,214	89,10	.	.	.	.	87,30	116
Wiedeń (Gul. 150) „	.	92,857	88,95	.	87,75	.	87	87	93 2/3
Petersburg (Rub. 100) 1 „	.	100	99,25	.	.	.	99,20	.	99 1/5
3. Monety.									
Półimperjał	.	5,15	6,05	.	.	.	5,95	.	115 1/2
Napoleondor	.	5	.	.	.	.	5,85	.	117
Dukat holenderski	.	3	3,60	.	.	.	3,45	.	115
Rubel srebrny	.	1	.	.	.	.	.	.	.
Talar pruski	.	0,92.857	.	.	.	.	1,08	.	116 1/3
Gulden austrjacki	.	0,62.906	.	.	.	.	0,59	.	93 2/3

STOPA SKUPU:	Warszawa.	Petersburg.	Londyn.	Paryż.	Wiedeń.	Berlin.	Frankfurt.	Amsterd.
bankowa:	6%	8 (10)	2 1/2	2 1/2	4	4	3	2 1/2
giełdowa:	—	8 1/2 (9 1/2)	2 1/2	2 1/2	4	3	2 1/4	2 1/2

STAN OPERACIJ BANKU POLSKIEGO.

	w d. 2 lipca	w ciągu tygod. przyb. (+) ub. (—)	w d. 9 lipca
	r u	b l	i
1. Skup: Portfel wexli kraj. w Warsz.	1.744.933, 33	+ 175.724, 89 — 126.213, 19½	1.794.445, 02½
1. Skup: Portfel wexli kraj. w Łodzi.	193.435, 21½	+ 16.578, 85 — 7.753, 05	202.261, 01½
1. Skup: Portfel wexli kraj. w Włocł.	68.161, 65	+ 38.655, 45 — 8.446, .	98.371, 10
1. Skup: Portfel „ zagranicznych	499.229, 30½	+ 1.508, 34 — 127.622, 70	373.114, 94½
2. Zaliczenia na papiery publiczne ...	1.068.071, 33	+ 19.404, 88 — 26.207, 68	1.061.268, 53
3. „ na zast. towarów a) wełny .	309.561, 70	+ 59.546, 34 — 7.747, 51	361.360, 53
3. „ na zast. towarów b) in. tow.	293.513, 43½	+ 507, 61 — . 642, 61	293.378, 43½
Łącznie (3	603.075, 13½	+ 51.663, 83	654.738, 96½
4. „ „ kosztowności ..	630.399, 37	+ 9.403, 84 — 7.144, 29	632.658, 92
5. Otwarte kredyta	5.528.033, 38½	+ 635.200, 51 — 792.254, 52	5.370.979, 37½
6. Kasa: Monety srebrne	2.693.597, 20¾	— 3.705, 00¾	2.689.892, 20
6. Kasa: „ złote	7.737, 10	.	7.737, 10
6. Kasa: Bilety Banku Polskiego	717.915, .	+ 20.400, .	738.315, .
6. Kasa: „ Kred. Cesarstwa	560.373, .	+ 255.945, .	816.318, .
Łącznie (6)	3.979.622, 30¾	+ 272.639, 99¼	4.252.262, 30

BILANSE BANKÓW FRANCUSKIEGO I ANGIELSKIEGO,

w d. 27/28 czerwca 1867 r.

STAN CZYNNY

	B. francuski.	B. angielski
	f r a n k ó w	
Fundusz metaliczny	884.427992	557.167100
Portfel	476.702608	502.451900
Zaliczenia na złoto i rozm.	86.050977	
Pożyczki na zast. pap. publ. akcij, oblig. i in.	85.466340	322.157850
Dług skarbu i inne wart..	157.316572	375.000000
	1.689.964489	1.756.776850

STAN BIERNY

	B. francuski.	B. angielski.
	f r a n k ó w	
Bilety w obiegu	1.039.058625	580.122750
Przekazy z term. kilkod. .	23.314784	10.765475
Rachunki bieżące prywatne	346.969991	446.352650
Rachunki bieżące skarbowe	45.801349	277.635325
Kapitał zakładowy	182.500000	363.825000
Zysk do kapit. doliczony .	7.044776	
Inne bierniki	45.274964	78.075650
	1.689.964489	1.756.776850

SKAZÓWKI I FAKTA BIEŻĄCE.

— Kwestja monetarna. Korzystając z szczęśliwéj okoliczności zgromadzenia na wystawie powszechnéj znakomitości ekonomicznych ze wszystkich stron świata, rząd francuski, przejęty ważnością międzynarodową kwestji ujednostajnienia systemu monety, ustanowił, pod prezydencją księcia Napoleona, *międzynarodową konferencję monetarną*, do któréj weszli reprezentanci wszystkich krajów europejskich, oraz Stanów Zjednoczonych Ameryki półn. W dniu 17 czerwca konferencja zebrała się poraz pierwszy; odbyła dotąd kilka posiedzeń, przedyskutowała kilka kwestij zasadniczych: między innemi ważną była kwestja *podwójnego typu* (double étalon)—srebra i złota. Jakkolwiek teorja i loika wyrzekają stanowczo za jednością typu, to jednak względy praktyczne za podwójnym przemawiają. Wielka praktyka handlowa dowiodła, że pomimo zmienność stosunku wartości złota do srebra, te dwa typy z korzyścią przy sobie istnieć mogą, wzajemnie się dopełniając. Do tego przekonania, jak się zdaje, przyszła konferencja. Co do typowych jednostek, frank zapewne okaże się najlepszą jednostką srebrną; złota zaś najlepszą byłaby 20-o albo 25-o frankowa, — pierwsza jako rospowszechniona i systemowi dziesiętnemu odpowiednia, ostatnia jako najbliższa do sterlinga angielskiego i 5-u dolarów amerykańskich.

Dodając dla uzupełnienia monetę bronzową zdawkową, i trzymając się prostych czynników systemu dziesiętnego: 1, 2, 5, proponujemy skalę monet następującą:

	Bronz					Srebro					Złoto			
Wartość: *franków*...	0,01	0,02	0,05	0,10	0,20	0,20	0,50	1	2	5	5	10	20	50
Waga: *gramów*.....	1	1½	2	3	5	1	2½	5	10	25	1,6129	3,2258	6,4516	16,129

— **Wystawy we Francji.** *L'Économiste Belge* podaje wiadomość o postępie wystaw we Francji, od czasu ich założenia aż do dzisiejszéj wystawy powszechnéj, otwartéj na placu Marsowym w Paryżu.

Pierwsza wystawa wytworów przemysłu francuskiego miała miejsce w dziedzińcu Luwru w 1798 r.; trwała dwa dni.

Druga, w 1801 r., w temże miejscu; trwała od 19 do 24 października.

Trzecia, w 1802 r. tamże; od 18 do 24 października.

Czwarta, w 1806 r., na placu Inwalidów; od 25 października do 19 listopada.

Piąta, w 1809 r. w miesiącu wrześniu, w dziedzińcu i salach Luwru.

Szósta, w 1823, we wrześniu; w témżu miejscu.

Siódma, w 1827 r., we wrześniu; tamże.

Ósma, w 1834 r., na placu Zgody. Przestrzeń użyta pod tę wystawę, pierwszą większéj wagi, wynosiła 10.450 metrów kwadratowych.

Dziewiąta, w 1839 r., na placu pól Elizejskich, zajmowała przestrzeni 12.000 metrów kwadr.

Dziesiąta w 1844 r., w temże miejscu, na przestrzeni 17.360 metrów kwadr.

Jedenasta w 1849 r., tamże; na przestrzeni 24.420 metr. kwadr.

Dwónasta, w 1855 r., w pałacu przemysłu i łączącéj się z nim galerji, —na przestrzeni 136.000 metr. kwadr.

Trzynasta, w 1867, na placu Marsowym, — na przestrzeni 147.000 metr. kw., a łącznie z parkiem 458 000 metr. kw.

W obecnéj wystawie uczestniczy do 60.000 wystawców. Przedmioty wystawione zostały rozdzielone na 93 klasy i tyleż komitetow (650 osób) zajmowało się przez 3 miesiące ich oceną. Nagród rozdano 18.500, oprocz zarezerwowanych dla 15 klas jeszcze nie uregulowanych. W liczbie rozdanych nagród mieści się 60 wielkich premij, 900 medalów złotych, 3600 srebrnych, 5000 bronzowych i do 9000 pochwał.

Pierwsza wystawa sztuk pięknych miała miejsce w Paryżu w 1673 r. w Palais-Royal. W 1699 r Mansard uzyskał zezwolenie Ludwika XIV, na urządzenie wystawy w wielkiéj galerji Luwru. Od tego czasu wystawy były urządzane tamże regularnie, aż do ostatnich lat, w których pałac na polach Elizejskich został im poświęcony.

— **Nagrody nadzwyczjane (hors classe) na wystawie powszechnéj.** Międzynarodowa komisja przysięgłych (jury) uchwaliła listę 19-u nagród nadzwyczajnych. Oto są premianci i ich tytuły do nagród:

1. Cesarz Napoleon III— za domy dla robotników, łączące wygodę z tanioścą.
2. Dr. Jacobi (z Prus)—za odkrycia w galwano-plastyce.
3. Mame i Sp. (z Francji) — za wyroby drukarskie.
4. Bessemer (z Anglji)—za stal.
5. Mathieu (z Francji)—za narzędzia chirurgiczne.
6. Petin i Gaudet (z Francji) — za wyroby z lanéj stali.
7. Schneider (prezes Izby prawodawczéj fran., dyrektor zakładów w Creusot)—za wyrób machin na wielką skalę.
8. Hughes (z Ameryki)—za telegraf drukujący.
9. Kompanja Suezka—za plany i ważne roboty.
10. Towarzystwo angielskie ratowania na morzu—za przyrządy i użyteczność celu.
11. Kuźnie i warstaty morza Śródziemnego— za machiny parowe do żeglugi.
12. Turcot (z Francji) — za machiny parowe z regulatorem.
13. Pasteur (z Francji)— za sposób konserwacji win.
14. Marès — za przyrządy do siarkowania winorośli.
15. Towarzystwo międzynarodowe wsparcia rannych wojskowych—za użyteczność celu.
16. Towarzystwo sanitarne Stanów Zjednoczonych— za urządzenie higieniczne miast.
17. Dufresne (z Francji) — za wynalazek sposobu złocenia chroniącego od szkodliwego wpływu merkurjuszu.
18. Algerja—za bawełnę.
19. Brazylja—za bawełnę.

— **Droga żelazna Terespolska.** Z dniem 28 czer./10 lipca r. b., otwartą została do użytku publicznego dalsza część téj drogi z Międzyrzeca do Bieléj; przy czém ruch pociągów zmieniony w ten sposób, że pociąg osobowo-towarowy codziennie wychodzi z Pragi o g. 11-éj rano, a staje w Bieléj o g. 5 m. 57 po poł.;—na odwrót zaś wychodzi z Bieléj o g. 7 m. 55 rano i przychodzi do Warszawy (stacji Praga) o g. 3 po południu.

— **Droga ż. Ciechocińska.** Dla udogodnienia komunikacji z Warszawą, bieg pociągów między Aleksandrowem a Ciechocinkiem, zmieniony zostaje od d. 3/15 lipca, jak następuje: z Ciechocinka do Al. g. 8—8 m. 15 rano; z Al. do C. g. 8—8 m. 15 wieczorem.

— **Poczta miejska w Warszawie** przywróconą zostaje z dniem 1/13 lipca. Listy zwyczajne, adresowane do mieszkańców miasta, w kopertach stemplowych (po 3 kopiejki), wrzucane do skrzynek do ogólnéj korespondencji służących, wyjmowane będą 3 razy na dzień (o g. 7 i 10 rano i 4 po poł.) i natychmiast bezpłatnie roznoszone.

W drukarni Gazety Polskiéj. Za pozwoleniem Cenzury Rządowéj.